

KOPJA

5466a
14TELEGRAMU SZYFROWEGO
PRZYCHODZĄCEGO

p. Paderewski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr. 10.

Paryż, 28/X. 1920

Otrzym. 29/X. g. 14.

Dla Ks. Sapiehy.

Wytworzyła się całkiem nowa sytuacja. Anglicy opierając się na niedość jasnej redakcji wstępu do artykułu 104, przeprowadzili w Konferencji Ambasadorów zasadę, że wolne miasto może być ukonstytuowane przed zawarciem konwencji. Anglicy odsłoniли swe karty i zagrozili wystąpieniem z koalicji w razie nieprzyjęcia ich poglądów. Aljanci zmuszeni byli ustąpić. Stosunki francusko-angielskie bardzo narzęone co się źle odbija na sprawie Gdańska. Ponieważ wszystkie prawa Polski w Gdańsku nie są wprost zagwarantowane traktatem, lecz przewidzianą w traktacie konwencją, przeto niepodpisanie konwencji przed 15 listopada znaczy utworzenie wolnego miasta, w którym Polska nie miałaby żadnych specjalnych praw, aż do czasu zawarcia konwencji. Władziwa myśl Anglików jest doprowadzenie do neutralizacji portu i objęcia opieki nad obywatelami wolnego miasta na ich prośbę. Jesteśmy w pozycji bardzo niedogodnej, Gdańczenie, a raczej Anglicy przez nich, robią po prostu polityczny przymus. Z drugiej zaś strony udało nam się przy pomocy Francji uzyskać pewne korzystne dla nas zmiany. Zmiana No. 1 żądana w telegramie No. 114 niemożliwa do uzyskania. Rozbudową i ulepszeniem portu zajmować się będzie rada portowa, w której Polska ma równą ilość głosów. Uważają to ogólnie za ograniczenie praw Gdańszczyzn Doermann i Zwierkowski wyjeżdżają w sobotę do Warszawy na dwa dni z referatem i po instrukcje.

MACZELNE BOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 54667, dnia 10 XI 1920 r.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi Sekretowano.

Kopję otrzymują do wiadomości:

- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Podsekretarze Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Generalny.
- z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekonomicznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

54667/4 aa
14/10

chmury

KOPJA TELEGRAMU SZYFROWEGO PRZYCHODZĄCEGO

P. S. [unclear] do Ministerstwa Spraw [unclear] trych
w [unclear] [unclear].

[unclear] 29/10 1920.
dnia 30/10 g.19.

Receptus Nr. 11 [unclear] 182.7/7.

Brenię w dalszym ciągu zajętych pozycji. Sprawy wojenne, oddane przez konferencję Lidze Narodów są przez nas, za pośrednictwem sztabu Fecha, ściśle pilnowane. Maratki przesyła relacje Nauczalnemu Towarzystwu. Praw obywateli polskich bronimy w ścisłym porozumieniu z legacją Polaków gdańskich. W sprawach celnych staram się iść za instrukcjami Ministra Grabskiego. Proponowane na opłatę cel w markach niemieckich lub polskich, zależnie od woli opłacającego. Staram się przeprowadzić opłatę w markach niemieckich tylko od towarów konsumowanych w Gdańsku. Koleje nie zmieni- me, sprawa taberu na linjach rady portowej może być traktowana tylko w unowle wykonawczej. Sprawy z artykułu 107 nie wchodzi do konwencji. Anglija foranją przekazanie administracji Wisły na terytorjum Gdańska komisji port- wej twierząc, że to jest ekwiwalent udziału naszego w zarządzie całego portem. Mejez zdaniem na tym ostatnim punkcie żadnego nie otrzymamy ustę- pstwa. Szeregóły przedstawia Dezman i Zwierkowski.

*****

MACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L: Dz. 54667/4 dnia 10/11 1920 r.
Wydział

JK.

Original przesłano do załatwienia Wydziałowi

D.III.

Kopję otrzymują do wiadomości:

- a) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów D. lub S.: P. Minister (Rodsekreтары Stanu), Dyrektor Departamentu Dyplomatyczno-Politycznego i Sekretarz Jeneralny.
- b) z telegramów przydzielonych do jednego z Wydziałów A także Dyrektor Departamentu Administracyjno-Ekono- micznego.

Po przyjęciu do wiadomości zwrot do S. III celem zniszczenia.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

58